

Jarmila Černá

Jarmila Černá se narodila v roce 1931 v Žilině na Slovensku. Narodila se do skromně žijící rodiny do dvoupokojového bytu, kde bydlela s maminkou, tatínkem a bratrem. Tatínek byl původem z Moravy a maminka ze Slovenska.

Otec Jarmily se narodil v Tlumačově. Navštěvoval zde základní školu a po základní škole se vyučil obchodním příručím. Ve 20 letech narukoval na vojnu a z vojny šel hned pracovat do Uherského Hradiště do kanceláře, odkud byl “prezidentem” poslán

za prací na Slovensko. Tam se potkal s maminkou Jarmily. Historik Jan Rychlík k fenoménu příchodu Čechů na Slovensko po vytvoření Československa v roce 1918 pro Český rozhlas uvedl: „Nastal jev, který obecně známe. Když se nějaké území připojí k jinému, tak vždycky administrativní aparát jde z toho starého na nové. Tak je to vždycky.“ (Rychlík 2019)

V roce 1937 nastoupila Jarmila do první třídy. Školu navštěvovala dva roky, pak se ale se začátkem druhé světové války musela s rodinou odstěhovat do Čech, jelikož tatínek byl Čech a Slovensko chtělo být “čisté” od Čechů a Židů. Tisíce Čechů bylo nuceno v krátké době uprchnout ze Slovenska, zatímco učitelé, úředníci a další státní zaměstnanci buď rezignovali, nebo byli ze svých funkcí vyhnáni. Nově zřízená Hlinkova garda, vojenské křídlo HSLS, zastrášovala občany jiných národností nebo opačných názorů. (Sokolovič in Rokoský 2019: 164)

Tatínek tedy okamžitě odjel do Brna, kde si začal hledat bydlení a práci. Maminka mezitím měla tři dny na to, aby vše sama zabalila a poslala věci na “dráhu”, odkud se posílaly na Moravu. Vše se nakonec zvládlo a zbytek rodiny se přestěhoval zatím do Tlumačova, jelikož tatínek sice byt našel, ale zatím nebyl dostavěný. V Tlumačově začala Jarmilka navštěvovat základní školu, na kterou ale nemá kvůli jazykové bariéře s dětmi dobré vzpomínky. Když byl konečně byt dostavěn, přestěhovali se všichni do Brna a Jarmila znovu změnila základní školu, tentokrát již naposled. Vystudovala 3. a 4. třídu a poté šla do první měšťanky, z té dělala třídenní zkoušky na gymnázium. Dostala se na Dívčí reálné gymnázium v Brně na Křídlovické ulici.

Když se začínala druhá světová válka chýlit ke konci, museli být dva dny zavřeni

ve sklepě a pak se na den, než přišla Rudá armáda, schovávali v brněnském tunelu. Když se tak stalo a Jarmila s rodinou šli konečně po dlouhé době domů, někdo po nich vystřelil čtyři rány, nikoho ale naštěstí nezasáhly. „Po cestě jsme viděli všude ležet mrtvé vojáky a proto jsme já a tatínek zakrývali mamince oči, ona by jinak asi omdlela...“ vypráví paní Jarmila. Když přišli k jejich domu, měl uraženou střechu od bomby.

Po skončení druhé světové války chodila Jarmila do tercie. Byla ráda, že se už nemusí učit německy, jelikož k němčině měla velký odpor. Roku 1949 se seznámila na dětském táboře se svým budoucím manželem, kde byla jako vedoucí.

V roce 1950 odmaturovala. 3. června 1950 se provdala za Rudolfa Černého. Rudolf vystudoval lesní inženýrství, byl také ve straně. Jednou byl poslán na práci do Sovětského svazu, a když se vrátil zpět, byla mu nabídnuta pozice ve výzkumném lesnickém ústavu v Praze. Rozhodl se práci vzít a s Jarmilkou odjeli jen s dvěma kufry do Prahy. Neměli kde bydlet, proto nějakou dobu pobývali u příbuzných. Práce jejího muže se neustále měnila, až nakonec skončil na Státní plánovací komisi, kde pracoval až do důchodu.

Jarmilin bratr Vladimír byl velmi šikovný a vystudoval medicínu. V říjnu 1968 jel se zájezdem brněnské Zbrojovky do Německa jako doprovodný lékař, odtud se již nevrátil. To, že Jarmilin bratr emigroval, způsobovalo problémy s prověrkami jejímu manželovi. Jarmila měla sice zakázáno psát bratrovi dopisy, ale i tak mu jednou poslala anonymní pohled. Po revoluci navštívil Vladimír sestru jen párkrát. Jarmila nadšeně vzpomíná, jak jí dovážel kiwi, které ona miluje.

Významnou součástí života Jarmilky byl Červený kříž, do kterého začala chodit ve svých 18 letech. Udělala si instruktorský kurz a začala učit první pomoc.

Vazovou techniku uměla perfektně a dokonce napsala brožurku s doktorem Schwarzem. Jarmilu Červený kříž a práce v něm natolik oslnila, že nastoupila na večerní zdravotnickou školu, kde začala studovat, přestože měla už dva syny. Vše krásně zvládala, studium na večerní škole ji velmi bavilo. Školu ukončila ve svých 32 letech s vyznamenáním a začala chodit vyučovat první pomoc. V Červeném kříži přestala pracovat po endoprotéze kolen. Po Červeném kříži začala pracovat v podatelně obecné fakulty nemocnice v Praze na Karlově náměstí jako zdravotní sestra. Jednoho dne, když byla zrovna Jarmila v práci, zazvonil telefon. „Tak jsem ten telefon zvedla a slyším bratra, jak říká `Jarko..` a začne plakat. Tak jsem řekla `Tatínek, vid`?`“ vypráví se slzami v očích paní Černá.

Její otec byl zrovna v tu dobu v nemocnici u Milosrdných Bratří v Brně. Zemřel na infarkt.

Jarmila porodila dva syny. Starší syn byl klavírista, za komunismu organizoval zakázaný skautský oddíl a pracoval jako výpočetní technik. Zemřel v 60 letech na melanom za okem. Den před smrtí ho byla Jarmila naposledy navštívit a dodnes si vyčítá, že s ním nezůstala přes noc. Tu noc zemřel. Jejímu mladšímu synovi je 69 let. Vystudoval průmyslovou školu, za celý život vystřídal mnoho prací a letos odešel do důchodu.

Momentálně žije Jarmila v bytě na Praze 7. Pravidelně chodí zpívat do sboru, který navštěvuje již 16 let. Musí si ale pomáhat v chůzi vozítkem, a tak ráda využívá služby Taxík Maxík, který ji všude spolehlivě doveze. Má velkou rodinu, o které s úsměvem na tváři dokáže hodiny krásně a intenzivně povídat.

Zdroje:

Rokoský, J. 2019: "A small country, but ours". The Czechoslovak autumn of 1938. *Securitas Imperii* 35 (2/2019) ÚSTR Praha. s. 148 – 192. [online]. [cit. 21. 5. 2022]. Dostupné na: <https://www.ustrcr.cz/publikace/securitas-imperii-35-2-2019/>

Rychlík, J. 2019. In: Smetana Ľ. Vyhnání ze Slovenského státu. V roce 1939 ho muselo opustit 17 tisíc Čechů. *Radiožurnál*. [online]. [cit. 21. 5. 2022]. Dostupné na: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/slovensko-1939-7781005/2>